

A KERESZTYÉNSÉG ÉS A TIZED

Napjainkban több keresztyén egyház és gyülekezet kívánja meg tagjaitól, hogy egyházi célokra (beleértve a lelkeszi javadalmazásokat is) jövedelmük egy tizedét fizessék be. Ezt bibliai alapon fennálló kötelezettségnek tekintik. Némelyek odáig mennek, hogy azt tanítják: aki a tizedet nem fizeti meg, meglopja Istent. Van viszont sok keresztyén, aki élesen szembenáll ezzel a gyakorlattal; sőt némelyek a tized fizetését és szedését egyenesen törvényszegésnek, vagyis bűnnek minősítik. Ebben a helyzetben megalapozottnak látszik, hogy egyrészt a Szentírás alapján, másrészt történetileg megvizsgáljuk ezt a kérdést.

A tized eredete

A tized egy olyan bibliai törvényen alapul, amelyet Isten Izráel népének adott. Mint minden ószövetségi törvény esetében, itt is eleve meg kell vizsgálnunk, hogy az Újszövetség fenntartja-e ezt. Hiszen alapelvnek kell tekintenünk, az (ószövetségi) törvény és a Krisztus törvénye közötti különbséget.

A Zsidókhöz írott levél ezt mondja:

Amikor az újról (szövetségről) szól, elavulttá teszi az elsőt, ami pedig elavul és megöregszik, az közel van az elmúláshoz (Zsid 8,13).

Pál apostol pedig ezt:

A zsidóknak olyanná lettem, mint aki zsidó, hogy megnyerjem a zsidókat; a törvény uralma alatt levőknek, mint a törvény uralma alatt levő – pedig én magam nem vagyok a törvény uralma alatt –, hogy megnyerjem a törvény uralma alatt levőket. A törvény nélkülieknek törvény nélkülivé lettem – pedig nem vagyok Isten törvénye nélkül, hanem Krisztus törvénye szerint élek –, hogy megnyerjem a törvény nélkülieket (1Kor 9,20-21).

A keresztyén embernek rengeteg ószövetségi törvényt **nem kell** megtartani. Csak példaként említjük a körülmetélkedés törvényét; a templomi áldozatok, a szombat és az ünnepek törvényeit, az ételekre vonatkozó törvényeket. Hamis érvelés az, ha valaki arra hivatkozva, hogy "benne van a Szentírásban" Krisztus testének tagjait a Törvény alá akarná vetni.

E bevezetés után vizsgáljuk meg részleteiben a tizedre vonatkozó törvényeket.

A tized megalapozását Mózes harmadik könyvében találjuk meg:

A föld minden tizede az Úré, a földnek a szemes terméséből és a fa gyümölcséből; az Úr szent tulajdona az. De ha valaki mindenképpen meg akar valamit váltani a tizedéből, tegy még hozzá egy ötödét. A marháknak és juhoknak a tizede is, minden tizedik, amely átmegegy a pásztorbot alatt, az Úr szent tulajdona legyen. Nem szabad válogatni a jó és a rossz között, sem kicserélni azt (3Móz 27,30-33).

Nyilvánvaló ebből az idézetből, hogy a **tizedet** elsősorban a mezőgazdasági termények után és lehetőleg **természetben kellett fizetni**. Az állatok után is kellett tizedet fizetni, de csak minden befejezett tizes egység után .

Egy szó sem esik arról, hogy bér munkásoknak, halászoknak, bányászoknak, vala-mint mesterembereknek tizedet kellett volna fizetniük. (Az efféle foglalkozásokról az Ószövetség említést tesz.)

A tized felhasználásáról Mózes negyedik könyve tájékoztat.

*Azután ezt mondta az Úr Áronnak: Földjükből nem kapsz örökséget, és nem lesz osztályrészed köztük. Én vagyok a te osztályrészed és örökséged Izráel fiai között. **Lévi fiainak pedig pedig örökségül adtam minden tizedet Izráelben.** Munkájukért kapják ezt, mert ők végzik a szolgálatot a kijelentés sátránál. Ne közeledjenek többé Izráel fiai a kijelentés sátrához, mert bűnhődni fognak és meghalnak, hanem a lévíták végezzék a szolgálatot a kijelentés sátránál, és ők bűnhődjenek az ott elkövetett bűnökért. Örök rendel-kezés ez nemzedékről nemzedékre, hogy **nem kapnak örökséget Izráel fiai között.** Mert a lévítáknak adom örökségül Izráel fiainak a tizedét, amelyet az Úrnak ajánlanak fel ajándéknak, ezért mondtam nekik, hogy Izráel fiai között nem kaphatnak örökséget (4Móz 18,20-24).*

Ebből a szentírási szakaszból világosan látjuk, hogy a tizedet Lévi fiai kapták, mégpedig azért, mert különleges munkát végeztek, és – ami nagyon lényeges – megváltásként azért, hogy ők egyéb örök-séget (földet) nem kaptak. Ez magyarázza azt a körülményt, hogy **tizedet csak a földművelés és a hozzá kapcsolódó állattenyésztés termékeiből kellett fizetni, és a nem mezőgazdasági tevékenységből származó jövedelem után nem.** A továbbiakban a törvény úgy intézkedik, hogy a **tized tizedét a lévítáknak át kell adniuk a papoknak.** (A továbbiakban erre külön nem térünk ki, akár a lévítai, akár a papi tizedről beszélünk, tudjuk, hogy pontosan mire gondolunk.)

A tized a zsidóságnál

Mielőtt tovább mennénk témánk vizsgálatában, meg kell néznünk, hogy a zsidóság hogyan állt a tized kérdéséhez. Mi a helyzet a zsidóságnál? Vajon fizetnek-e a mai zsidók tizedet? A válasz egyértelműen **nem**.

Ernest L. Martin **The Tithing Dilemma** című könyvében elmondja, hogy amikor ezt a kérdést tanulmányozta, felhívott három rabbit. Kérdésére – egymástól függetlenül – azt válaszolták, hogy **manapság egyetlen vallásos zsidó sem fizet tizedet**. Egyikük, akivel hosszan konzultált, ezt mondta: „Ha zsinagógám valamelyik tagja az Írás szerinti módon tizedet fizetne, megszegné Isten törvényét”. Miután Martin ezen megdöbben, a rabbi kifejtette, hogy mivel a **Biblia szerint tizedet csak a lévítáknak kell fizetni, bűn volna azt másnak adni.** Mivel manapság nincs hivatalos lévítai papság, amely a jeruzsálemi templomban szolgálna, törvénytelen volna bármiféle bibliai tizedet fizetni. Ha azonban a templomot újjáépítenék, és ott papok és az őket segítő lévíták szolgálnának, a Bibliában említett övezetekben élő zsidóknak kötelességük volna tizedet fizetni.

Ami a Bibliában említett övezeteket illeti, az csak Izráel földjére vonatkozik. A Krisztus születése körüli időkben csak az Izráelben és néhány környező, tisztának tekintett országban élő zsidóknak kellett tizedet fizetniük. Az ezen a területen kívül élő és földműveléssel foglalkozó zsidóknak (tekintet nélkül arra, hogy ilyenek nagyon kevesen voltak) nem.

A tized az Újszövetségben

Az Újszövetségben nagyon kevés szó esik a tizedről. Egyszer Jézusnak egyik, az írástudókat és farizeusokat feddő beszédében fordul elő:

„Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert tizedet adtok a mentából, a kaporból és a köményből, de elhagytátok mindazt, ami a törvényben ezeknél fontosabb: az igazságos ítéletet, az irgalmasságot és a hűséget; pedig ezeket kellene cselekedni, és azokat sem elhagyni” (Mt 23,23).

(Látjuk, hogy Jézus itt is csak mezőgazdasági termékek után természetben fizetett tizedről beszél, nem pedig a pénzjövedelem után pénzben fizetett tizedről.)

Krisztus itt nem a tanítványaihoz, a leendő keresztyén egyház tagjaihoz beszélt, hanem **zsidókhoz**. Az egyház akkor még nem volt meg-alapítva, a zsidók pedig a törvény alatt álltak. A templom és a lévítai szolgálat még fennálltak. **Ezekből a krisztusi ígéből a keresztyének tizedfizetési kötelezettségét illetően semmiféle következtetést nem lehet levonni.** Kereszthalála és feltámadása előtt Krisztus zsidókat többször is felszólított a törvény betartására.

Amikor megtisztított egy leprást Jézus ezt mondta: *Ő pedig megparancsolta neki: „Senkinek se mondd el ezt, hanem menj el, mutasd meg magadat a papnak, és ajánlj fel áldozatot megtisztulásodért, aho-gyan Mózes elrendelte, bizonyságul nekik” (Lk 5,14)*

Amikor pedig a templomadót kérték, ezt mondta Péternek:

„De hogy ne botránkoztassuk meg őket, menj ki a tengerhez, vedd be a horgot, és fogd ki az első halat, amely ráakad. Amikor felnyitod a száját, találsz benne egy ezüstpénzt, vedd ki, és add oda nekik érted és értem” (Mt 17,27).

Sőt, még általánosabban ezt mondta:

„Az írástudók és farizeusok a Mózes székébe ültek. Tehát mindazt, amit mondanak, tegyék meg és tartsátok meg, de cselekedeteiket nem kövessétek, mert beszélnek ugyan róla, de nem teszik” (Mt 23,2-3).

De ezekből a kijelentésekből ki vonná le azt a következtetést, hogy a keresztyéneknek gyógyulások esetén állatáldozatot kellene bemutatniuk, templom-adót kellene fizetniük, vagy követniük kellene a zsidó rabbik utasításait?

Ha magának Jézusnak az esetét vizsgáljuk, neki eszébe sem jutott, hogy magának vagy tanítványainak tizedet kérjen, vagy fogadjon el. Hogyan is tehetne volna, amikor nem Lévi, hanem Júda törzséhez tartozott?

Vajon ez azt jelentette, hogy nem fogadott el anyagi támogatást? Egyáltalán nem.

Vele volt a tizenkettő és néhány asszony, akiket gonosz lelkektől szabadított meg, és betegségekből gyógyított meg: Mária, akit Magdalainak neveztek, akiből hét ördög ment ki, Johanna, Kuzának, Heródes egyik főemberének felesége, és Zsuzsánna, de sok más asszony is, akik szolgáltak neki vagyonukból

(Lk 8,1-3).

Jézust és tanítványait tehát saját vagyonukból támogatták azok, akik hittek küldetésében. De ez a támogatás semmiképpen sem volt tized: **önkéntes volt**, és a Szentírás semmiféle utalást sem tesz az összegére.

Más kérdés, hogy Jézus súlyt helyezett az önkéntes adományokra. Amikor kiküldte a hetven tanítványt, ezt mondta nekik:

„Menjetek el! Íme, elküldlek titeket, mint bárányokat a farkasok közé. Ne vigyetek magatokkal erszényt, se tarisznyát, se sarut... Maradjatok ugyanabban a házban, és azt egyétek, igyatok, amit adnak... Aki titeket hallgat, engem hallgat, és aki titeket elutasít, engem utasít el, és aki engem elutasít, az azt utasítja el, aki elküldött engem” (Lk 10,3-16).

Jézus arra is oktatta tanítványait ne fáradozzanak azon, hogy a pénzügyi biztonságukról intézményesen gondoskodjanak.

„Ezért mondom nektek, ne aggódjatok életetekért, hogy mit egyetek és mit igyatok, se testetekért, hogy mivel ruházkodjatok. Nem több-e az élet a tápláléknál, és a test a ruházatnál?... Ha pedig a mező fűvét, amely ma van, és holnap a a kemencébe vetik, így öltözteti az Isten, nem sokkal inkább titeket, kicsinyhitűek? Ne aggódjatok tehát, és ne mondjátok: Mit együnk? – vagy: Mit igyunk? – vagy: Mit öltünk magunkra? Mindezt a pogányok kérdezzétek; a ti mennyei Atyátok pedig tudja, hogy szükségetek van minderre. De keressétek először az ő országát és igazságát, és ezek is mind ráadásul megadatnak nektek. Ne aggódjatok tehát a holnapért, mert a holnap majd aggódik magáért: elég minden napnak a maga baja” (Mt 6,25-34).

Krisztus nem törődött azzal, hogy pénzt kapjon. Egész szolgálata alatt szegénységben élt.

Gazdag létére szegénnyé lett értetek, hogy ti az Ő szegénysége által meggazdagodjatok (2Kor 8,9).

Az őskeresztyén egyház pénzügyei

Ha tisztázni akarjuk a keresztyén szervezetek pénzforrásainak kérdését, meg kell vizsgálnunk, hogy mi történt, amikor a keresztyénség szervezkedése megkezdődött. A Szentírás szerint az első pünkösdkor háromezren lettek keresztyénné. Megjelent az első keresztyén közösség. Milyenek voltak e közösség pénzügyei?

*A hívők egész gyülekezete pedig szívében és lelkében egy volt. **Senki sem mondott vagyonából bármit is a magáénak, hanem mindenük közös volt...** Nem volt közöttük egyetlen szűkölködő sem, mert akiknek földjük vagy házuk volt, eladták azokat, **az eladott javak árát pedig elhozták, és letették az apostolok lába elé**, azután szétosztották mindenkinek úgy, ahogyan szüksége volt rá (ApCsel 4,32-35).*

Világos, hogy semmiféle tizedről szó sem volt. Mégis sok esetben ezek az emberek **sokkal többet adtak, mint a tized lett volna**. Miért? Mert látták, hogy Isten művének anyagi támogatásra van szüksége, és Isten Lelke arra készítette őket, hogy ezt a segítséget megadják.

Hogyan gondoskodott a maga munkájának pénzügyi hátteréről Pál?

Pál sohasem szedett tizedet, hogy fedezze az evangélium hirdetésének költségeit. Ő – a képzett farizeus – sokkal jobban ismerte a törvényt, mintsem hogy ilyen gondolata támadt volna. Tudta, hogy törvényszegés lett volna, ha ő, aki nem Lévi, hanem Benjámin törzséből származik, tizedet fogadott volna el.

Pál szakmája szerint sátorkészítő volt. Mesterségét akkor is gyakorolta, amikor az evangéliumot hirdette, és így magát így tartotta el. A Biblia több helyen leírja, hogyan gondoskodott munkájának anyagi fedezetéről, és milyen elképzelése volt erről. Az efézusi vénektől így búcsúzott:

*„Viseljetek gondot tehát magatokra és az egész nyájra, amelynek őrizőjévé tett titeket a Szentlélek, hogy legeltessétek az Isten egyházát, amelyet tulajdon vérével szerzett. Senkinek ezüstjét, aranyát vagy ruháját nem kívántam, sőt ti jól tudjátok, hogy a magam szükségleteiről, meg a velem levőkéről ezek a kezek gondoskodtak. Minden tekintetben **megmu-tattam nektek, hogy milyen kemény munkával kell az erőtlenekekről gondoskodni**, megemlékezve az Úr Jézus szavairól. Mert ő mondta: Nagyobb boldogság adni, mint kapni”* (ApCsel 20,28.33-35).

Pál megvalósította az igazi keresztyén magatartást, amikor saját kezével dolgozott, és nem csak eltartotta magát, hanem még segítette is a rászorulókat. Figyelemreméltó, hogy egyébként gyakran beszélt a szolgálók támogatásáról, és arról, hogy a keresztyéneknek pénzt kell adniuk az evangélium terjesztésére, de egyetlen egyszer sem említette azt, hogy tizedet kellene fizetniük.

Igaz, hogy az 2Kor 9,9-ben 5Móz 25,4-et idézi: „*A nyomtató ökör száját ne kösd be*”. De itt nyilvánvalóan nem a tizedre gondol, hiszen ha így tenne, a 4Móz 27-et vagy Mal 3-at idézné.

Azt természetesen Pál is hangoztatja, hogy a keresztyén szolgálókat **támogatni kell**. Így rendelte az Úr is, hogy **akik az evangéliumot hirdetik, az evangéliumból éljenek** (2Kor 9,14). De az ökör sem **tizedet** kapott a kicsévelt gabonából.

A Hasting-féle „Az apostoli egyház szótára” [Dictionary of the Apostolic Church] ezt mondja: „Általánosan elfogadott tény, hogy a tized fizetése szent célokra az apostolok és közvetlen utódaik idején ismeretlen volt az keresztyén egyházban”. Hasonlóképpen az *Encyclopaedia Britannica* ezt írja: „Kezdetben a keresztyén egyház tagjainak önkéntes adományaitól függött”. Még a *New Catholic Encyclopaedia* is – amelyet egy olyan egyház ad

ki, amely később tizedet szedett – ezt írja: „Az ősegyház nem ismerte a tized rendszerét... Nem arról volt szó, hogy az egyház támogatásának igénye nem létezett volna, vagy ezt ne ismerték volna fel, hanem inkább arról, hogy ezt más eszközökkel elégítették ki”. Az Újszövetségben és az ősegyház történetében semmi nyoma sincs annak, hogy éltek volna a tized intézményével. Hiszen mindenki jól tudta, hogy az egyház tisztségviselői nem voltak lévíták.

A tized megjelenése a keresztyén egyházban

Hosszú szünet után a tized a keresztyén egyházban a „papi tized” formájában jelent meg. A katolicizmusban megjelent a **papi rend**, és ezzel kapcsolatban a papoknak fizetendő tized is. A refor-máció elvetette a papi rend létezését, és ezzel együtt a papi tized eszméjét is.

Később egyes evangéliumi egyházakban és gyülekezetekben – különösképpen azokban, amelyek-ben bizonyos zsidózó vonások megjelentek – elkezdtek visszatérni a tized fizetésének ószövetségi és katolikus szokásához. Különös, hogy éppen egyes "fundamentalistának" tekinthető gyülekezet igyekezett feltá-masztani ezt az újszövetségi gondolkodással össze-egyeztethetetlen szokást.

A kérdés keresztyén megoldása

A bibliai szöveg világosan kimondja, hogy a tizedet **törvényesen csak a lévíták kaphatják meg**. Azonban felvetődik az a gondolat, hogy a törvény megváltozott. Ezt megalapozza a Zsidókhöz írt levélből vett idézet: *Amikor megváltozik a papság, szükségképpen megváltozik a törvény is* (Zsid 7,12). Ebből némelyek azt a következtetést vonják le, hogy az újszövetségi időkben a tizedet immár nem a lévítáknak, hanem a keresztyén lelkészeknek kell fizetni. De ez félreértés. A papság valóban meg-változott. Most **az egyetlen érvényes papság a Melkisédek rendje szerint való**. Igaz ugyan, hogy Ábrahám a hadizsákmányból **önkéntesen tizedet adott** Melkisédeknek. Azonban a Szentírásban egyetlen olyan törvény sincs, amely Ábrahámot e tized megfizetésére kötelezte volna. És van egy további pont is. A keresztyén lelkészek nem Melkisédek rendje szerint való papok. (Éppenúgy, mint ahogyan egyetlen más emberi lény sem az.) **Egyetlen Melkisédek rendje szerint való pap van: a mi Urunk és főpapunk, Jézus Krisztus**. Bármiféle "**papi rend**" eszméje **idegen** az evangéliumi keresztyénségtől.

Katolikus testvéreink papjaikat Melkisédek rendje szerint való papoknak tekintik. Azonban nem szabad elfeledkeznünk arról, hogy **a reformáció egyik legfontosabb tanítása volt a papi rend meglétének tagadása**. Erre most nem is érdemes szót veszte-getnünk.

Természetesen egy pillanatra sem vitatjuk a lelkészi hivatal jogosultságát, azonban ez egy pillanatra sem téveszthető össze bármiféle papi renddel. (Eszembe jut boldogult hittantanárom, Hüttl Ármin. Tízéves gyermekként azt találtam mondani, hogy ő pap. Határozottan kiigazított, mondván, hogy ő nem pap, hanem lelkész; **nekünk, keresztyéneknek, egyetlen főpapunk van, a mi Urunk Jézus Krisztus.**)

Némelyek felvetették azt a gondolatot, hogy Krisztusnak kell tizedet fizetnünk. Krisztus azonban jelenleg a mennyekben van, közvetlenül tehát nem fizethetjük neki a tizedet. Ha egyáltalán igaz lenne, hogy a melkisédeki papságnak tizedet kell fizetnünk, azt csak Krisztusnak fizethetnénk. Vajon megtehet-nénk-e ezt közvetlenül?

A válasz: igen. Egyetlen mód van, hogy Krisztusnak bármit is adjunk. Ezt Ő maga mondta:

„Akkor így szól a király a jobb keze felől állókhoz: Jöjjetek, Atyám áldottai, örököljétek a világ kezdete óta számotokra elkészített országot. Mert éheztem, és ennem adtatok, szomjaztam, és innom adtatok, jövevény voltam, és befogadtatok, mezítelen voltam, és felruháztatok, beteg voltam, és meglátogattatok, börtönben voltam, és eljöttetek hozzám. Akkor így válaszolnak nekem az igazak: Uram, mikor láttunk téged éhezni, hogy enned adtunk volna, vagy szomjazni, hogy innod adtunk volna? Mikor láttunk jövevénynek, hogy befogadtunk volna, vagy mezí-telennek, hogy felruháztunk volna? Mikor láttunk betegen vagy börtönben, hogy elmentünk volna hozzád? A király így felel majd nekik: Bizony, mondom néktek, amikor megtettétek ezeket akárcsak eggyel is a legkisebb atyámfiai közül, velem tettétek meg” (Mt 25,31-40).

Tehát még egyszer: A melkisédeki papságnak nem jár tized. De ha járna is, **Melkisédek rendje szerint való pap egyetlen egy van, Jézus Krisztus**. Neki viszont csak egyetlen módon lehet fizetni. Arról szó sincs a Bibliában, hogy a lelkészek eltartására vagy az evangélium terjesztésére fordított adományokat – bármilyen fontosak is ezek – közvetlenül Krisztusnak adnánk.

Ezzel kapcsolatban gyakran felvetődő kérdés, hogy kik Krisztus atyjafiai. Némelyek szerint minden ember; mások szerint test szerint való rokonai, a zsidók. Véleményünk szerint ez a kérdés könnyen eldönthető. Jézus maga mondta: *„Aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát, az az én fivérem, nővérem és az én anyám”* (Mt 12,50).

Olykor hivatkozni szoktak arra is, hogy Jákób tizedet ajánlott fel Istennek (1Móz 28,22). Ez azonban **önkéntes felajánlás volt, nem pedig egy köte-lezettség teljesítése**. (Amit köteles vagyok fizetni, azt nem ajánlhatom fel!)

A tized „elvé”

Mindabból, amit elmondtunk, nyilvánvaló, hogy a tized olyan intézmény, amely manapság bibliai alapokon **nem igazolható**. Azt is tudjuk: Jézus Krisztus nem akarja, hogy bárki is egyházi célokra – bármilyen nemesek legyenek is azok – adakozzon, **miközben családja szükségét szenved**. Pál apostol ezt írta: *Ha pedig valaki övéiről és főként háza népéről nem gondoskodik, az megtagadja a hitet, és rosszabb a hitetlennél* (1Tim 5,8).

Történelmi tapasztalataink szerint a tized, mint kötelezően előírt "egyházi adó", sok gyülekezetben né-melyek anyagi romlásához vezetett.

Sokan el is fogadják, hogy a tized Krisztus egyházában nem létező intézmény. Mégis: nem ritkán találkozunk azzal a nézettel, hogy a tized ugyan nem törvény, azonban "irányelv", amely azt tanácsolja, hogy jövedelmünk 10 százalékát fordítsuk egyházi célokra.

Ez azonban nagyon is vitatható nézet. Ha meggondoljuk, hogy a tized összege hogyan alakult ki, a legegyszerűbb magyarázat az, hogy ily módon Lévi törzsének tagjai, akik nem részesültek földbirtokban – és ha kaptak is volna földet, azt egyéb feladataik miatt nem tudták volna megművelni –, a tized következtében **a föld terményeiből nagyjából ugyanolyan arányban részesültek, mint a többi törzs tagjai.** (Ez így nem egészen pontos. A tized egy részét másra lehetett felhasználni. Részben a szegények támogatására, részben az évenként háromszori jeruzsálemi zarándoklatra. Ez korrigálta azt a tényt, hogy Izráelben a lévíták számaránya nem 1:12, hanem 1:27 volt.) De feltehetjük a kérdést, hogy a lévíták szolgálata a templomi szolgálaton kívül miből is állt. Az ószövetségi társadalom szervezete teokratikus volt, ezért **a papok és a lévíták számos olyan feladatot elláttak, amelyet ma nem vallási szervezetek látnak el.** A nép tanítóinak kellett lenniük (5Móz 24,8; 33,10; 2Krón 35,3; Neh 8,7), bíraskodniuk kellett (5Móz 17,8-9; 21,5; 1Krón 23,4; 2Krón 19,8; Ez 44,24). Az orvosi ellátás elsősorban az ő feladatuk volt (3Móz 13,2; 14,2; Lk 17,14). Hivatásos zenészek és énekesek voltak (1Krón 25,1-31; 2Krón 5,12; 34,12). Lévíták voltak az írnokok, a felügyelők és a kapuőrök (2Krón 34,13). Ezeket a feladatokat manapság zömében az állam és állami jellegű szervezetek látják el, mégpedig a polgárok adójából. Az ószövetségi Izráelben állami jellegű adó nem volt. Így a mai körülmények között a 10 százalékos irányszám meghatározása semmivel sem indokolható.

A keresztyén megoldás

Az eddigiekben néhány alapgondolatot fogalmaztunk meg, amelyek alkalmasak a tizeddel kapcsolatos bibliai tanítás körvonalainak felvázolására. Nem célunk a keresztyén szervezetek pénzügyi forrásainak kérdését részletezni. Az ősegyház megoldotta felmerülő pénzügyi problémáit, mégpedig mindenki irányában méltányos módon. Számos módja van a keresztyén tevékenységek bibliai szempontból kifogásolhatatlan finanszírozásának. Az azonban bizonyos, hogy a tized nem ilyen módszer. Világos, hogy minden keresztyén, egyházi intézményt, amely megérdemli a támogatást, el kell látni a szükséges pénzeszközökkel.

A Biblia nem mondja azt, hogy Isten igényt tart a keresztyének jövedelmének bizonyos százalékára. De azt mondja, hogy **mindenki úgy adjon, ahogyan előre eldöntötte szívében,** ne kedvetlenül vagy kényszerűségből, mert „*a jókedvű adakozót szereti az Isten*” (2Kor 9,7). Isten olyan adakozókat kíván, akik **szívből adnak.**

Természetesen van a dolognak egy másik vetülete is. Ha a keresztyének szükségét látják annak, hogy az **evangélium hirdetői teljes munkaidejüket** az egyház szolgálatára fordítsák, akkor gondoskodniuk kell **tisztességes eltartásukról.** Az egyházi tevékenység költségekkel jár. Súlyos méltánytalanság lenne, ha valaki igénybe venné az egyház szolgálatait, de teherbíróképességéhez képest nem járulna hozzá a szolgálat költségeihez. Ugyanakkor összeegyeztethetetlen lenne Krisztus szellemével, hogy bárkit is megfosztanának a szolgálat gyümölcseitől, mert anyagi helyzete nem engedi meg, hogy teljes mértékben vállalja a rá eső költségeket. A „vének” kötelessége, hogy minden szempontot mérlegelve a testvérek elé tárják a pénzügyi szükségleteket, a testvéreké pedig, hogy jó szívvel gondoskodjanak ezek kielégítéséről. E kérdésekben **a keresztyén szabadságnak, bölcseségnek és irgalmasságnak kell érvényesülnie.** De semmiképpen sem szabad egy idejétmúlt ószövetségi intézményt feleleveníteni.

És a pénzügyekről általában Jézus ezt mondta: „*Ne aggódjatok tehát, és ne mondjátok: Mit együnk? – vagy: Mit igyunk? – vagy: Mit öltözzünk magunkra? Mindezt a pogányok kérdezzétek; a ti mennyei Atyátok pedig tudja, hogy szükségetek van minderre. De keressétek először az ő országát és igazságát, és ezek is mind ráadásul megadatik nektek. Ne aggódjatok tehát a holnapért, mert a holnap majd aggódik magáért; elég minden napnak a maga baja*” (Mt 6,31-34).

Ha valaki szeretné megismerni, hogy az élő hit hogyan képes hatalmas keresztyén szervezetek fenntartására, tartsa szem előtt például Müller György példáját. (Lásd: Arthur T. Pierson: Müller György. Primo Kiadó/Evangéliumi Kiadó 1992) Tőle megtanulhatjuk, hogy hogyan lehet nagy keresztyén intézményeket fenntartani, csak a hívők önkéntes - és soha nem kért! - adományaiból, és – főként – bízva Istenben, akitől minden jó adomány és minden tökéletes ajándék (Jak 1,17) alászáll.

Felhívás Krisztus testének tagjaihoz, Testvéreim!

Nem szeretném, ha a fentiekből valaki egy pillanatra is azt a következtetést vonná le, hogy a keresztyének ne adakozzanak az egyháznak vagy az egyház különböző intézményeinek.

Ellenkezőleg!

Jól tudom, hogy az egyháznak, a gyülekezeteknek pénzre van szükségük a lelkészek tisztességes fizetéséhez, a működés feltételeinek fenntartásához, különböző intézmények (újságok, könyvkiadók, oktatási- és szeretetintézmények stb.) működtetéséhez; végül, de nem utolsósorban a szegények támogatásához. És azt mondom: Testvéreim, járuljatok hozzá a szükségletek kielégítéséhez! Adakozzatok, adakozzatok bőségesen. De az adakozásból ne csináljatok az Újszövetség szellemével ellentétes, ószövetségi kötelességet. Nem vagyunk a Törvény alatt! Ne hivatkozzatok – teljesen alaptalanul – a tized Krisztus óta érvénytelen, eltörölt intézményére. Ti, akik vállaltátok a keresztyén intézmények fenntartását, a bevétel érdekében ne hivatkozzatok hamis érvekre. Bízhatok a mi mennyei Atyánkban, aki gondoskodik a benne bízókról. Ne féljete! **A jókedvű adakozók és az Istenben bízók nagyobb csodákra képesek, mint a törvényeskedés bármilyen formája.** Sohase feledjük el, hogy a jókedvű adakozót szereti az Isten, és minden ajándék Istentől származik!